

معرفی حضرت عباس(ع) نسبت به امام زمانش / ابوالفضل؛ مجموعه فضائل است

کارشناس تاریخ اسلام گفت: ایثار، جانبازی و اطاعت کامل حضرت عباس(ع) نسبت به پدر و برادران خود، نشان از معرفت و شناخت کامل آن حضرت به امام زمانش دارد.

کارشناس تاریخ اسلام گفت: ایثار، جانبازی و اطاعت کامل حضرت عباس(ع) نسبت به پدر و برادران خود، نشان از معرفت و شناخت کامل آن حضرت به امام زمانش دارد.

به گزارش خبرنگار مهر، حضرت عباس (ع) دلاورترین شهید در صحرای کربلاست که با رشادت هایش در صحنه نبرد، باعث شد همچنان اسلام زنده بماند. ایشان در سال ۲۶ هجری قمری، چشم به جهان گشود. مادر گرامی شان فاطمه، دختر حزام بن خالد بن ربیع بن عامر کلبی و کنیه اش (ام البنین) بود. چند سال پس از شهادت حضرت فاطمه(س) بود که امیرالمومنین(ع) از برادرش عقیل، درخواست کرد زنی را از دودمانی شجاع برای او خواستگاری کند.

در این زمان او فاطمه کلابیه (ام البنین) را برای آن حضرت خواستگاری کرد و ازدواج صورت گرفت. امیرالمومنین(ع) از این بانوی گرامی، صاحب چهار پسر به نام های عباس، عثمان، جعفر و عبدالله شد. عباس(ع) از برادران دیگرش بزرگتر بود و هر چهار برادر به امام خویش، حسین(ع) وفادار بودند و در روز عاشورا در راه آن امام جان خود را نثار کردند. حضرت عباس(ع) در خانه ای زاده شد که جایگاه دانش و حکمت بود. به طوری که ایشان از محضر امیرمومنان(ع) و امام حسن(ع) و امام حسین(ع) کسب فیض کردند و از مقام والای علمی بهره مند شدند. از خاندان عصمت(ع) در مورد حضرت عباس(ع) نقل شده است که فرموده اند: «زق العلم زقا»، یعنی همان طور که پرنده به جوجه خود مستقیماً غذا می دهد، اهل بیت(ع) نیز مستقیماً به آن حضرت علوم و اسرار را آموختند. علامه محقق، شیخ عبدالله ممقانی، نیز در کتاب نفیس تنقیح المقال، در مورد مقام علمی و معنوی ایشان گفته است: «آن جناب از فرزندان فقیه و دانشمندان ائمه(ع) و شخصیتی عادل، مورد اعتماد، با تقوا و پاک بود».

محمدحسین رجبی دوانی، کارشناس تاریخ اسلام با بیان اینکه از زندگی حضرت ابوالفضل(ع) تا قبل از حادثه کربلا اطلاعات چندانی در دسترس نیست به خبرنگار مهر گفت: «تا قبل از کربلا و روایت های مربوط به شهادت اطلاعات دقیقی از طول زندگی حضرت عباس(ع) وجود ندارد. فقط آنچه از این حضرت بر جای مانده این است که همسر ایشان، دختر عبدالله ابن عباس بود؛ اما اینکه زندگی ایشان چگونه می گذشت و چه اموراتی داشتند اطلاعات دقیقی وجود ندارد. حتی درباره تعداد فرزندان حضرت ابوالفضل(ع) نیز اختلاف نظر وجود دارد.»

چرا اطلاعات دقیقی از سردار بزرگ عاشورا در دست نیست؟

رجبى دوانى يکى از دلایلى که موجب شده اطلاعات دقیقی از زندگی آن حضرت باقی نماند را به خاطر فشار و تعقیبی که شیعه و پیروان اهل بیت(ع) دچار آن بودند دانست و گفت: «متأسفانه به سبب آنکه همیشه شیعه و پیروان اهل بیت(ع) در فشار، تعقیب و تقیه بودند؛ نتوانستند نکاتی ارزشمند از زوایای مختلف شخصیت های بزرگ خود ثبت و ضبط کنند و آنها را به یادگار بگذارند. از جمله درباره سردار بزرگ عاشورا و شخصیت عظیم حضرت ابوالفضل(ع).»

وی افزود: «درباره وجود مقدس ایشان جز موارد اندکی که به کلیات اشاره دارد اطلاعی در دست نداریم. مگر در ارتباط با واقعه جانسوز کربلا و نقش عظیم و موثر آن حضرت در یاری و فداکاری نسبت به امام حسین(ع).»

شخصیت حضرت عباس(ع)؛ مجموعه ای از تمام فضیلت ها

این کارشناس تاریخ اسلام با بیان اینکه حضرت عباس(ع) از نظر علم، عمل، اخلاق و ایمان شخصیت برجسته ای داشتند، گفت: «شخصیت حضرت عباس(ع)؛ مجموعه ای از تمام فضیلت ها را در برمی گیرد. از نظر علم، عمل، اخلاق و ایمان آن حضرت شخصیت برجسته ای بودند و می دانیم که کنیه آن حضرت «ابوالفضل» است. هرچند عده ای گفته اند ایشان فرزندی به نام فضل داشته که به نام او آن حضرت را ابوالفضل خوانده اند؛ اما اگر فرزندی به این نام نداشته باشد این کنیه بسیار با مسامی است که تمام فضیلت ها را در خود گردآورده است.»

عابد و زاهد بودن؛ ویژگی بارز حضرت عباس(ع)

رجبی دوانی، عابد و زاهد بودن حضرت عباس(ع) را از دیگر ویژگی های بارز ایشان دانست و گفت: «آن حضرت بسیار عابد و زاهد بود. اگر چه دست پرورده سه معصوم عظیم الشان امیرالمومنین، امام حسن(ع) و امام حسین(ع) بوده با این حال عنایت ویژه الهی نیز با آن حضرت بوده و به همین منظور عالم برجسته ای بار آمدند و در کنار علم بسیار؛ به عبادت فراوان نیز مشغول بودند. لذا گفته شده که پیشانی حضرت عباس(ع) در اثر کثرت سجده و عبادت های فراوان اثر سجده ها را در خود داشته است.»

معرفت و شناخت ابوالفضل العباس(ع) نسبت به امام زمان خود

مطیع کامل اوامر امام علی(ع) بودن، خصیصه دیگر آن بزرگوار است که رجبی دوانی به آن اشاره نموده و افزود: «نکته دیگر که درباره حضرت عباس(ع) لازم است گفته شود احترام فوق العاده آن حضرت به بزرگان خود مانند پدر و برادران خویش است. به خوبی دیده می شود که این حضرت مطیع کامل اوامر امام علی(ع) بودند. درباره یکی از فرزندان امیرالمومنین علی(ع) داریم که در جنگ صفین به نوعی گلایه ای دارد از پدر بزرگوار خود که چرا امام حسن(ع) و امام حسین(ع) را کنار خود نگاه داشته و به میدان رزم نمی فرستند، اما من که برادر آنها هستم را چند بار به کام مرگ فرستادند. چنین مواردی که نشان تردید باشد در اعتقاد و باور حضرت عباس(ع) نسبت به فرامین پدر بزرگوارش یا دو امام بزرگ بر او باشد را هرگز نمی بینیم. آن بزرگوار چنان یقین و اعتقاد کامل به امر امامت پدر و برادران بزرگوارش داشته که ذوب در ولایت آن امامان عظیم الشان بودند و این مسئله را در قیام حضرت سیدالشهدا(ع) و ایثار، جانبازی و اطاعت کامل حضرت عباس(ع) به شکل تکامل یافته اش می بینیم که نشان از معرفت و شناخت کامل آن حضرت به امام زمانش دارد.»

حضرت عباس(ع)، گره گشای مشکلات

یکی از القاب حضرت ابوالفضل(ع) باب الحوائج است، رجبی دوانی در این خصوص گفت: «می دانیم که لقب معروف حضرت عباس(ع) باب الحوائج است. یعنی کسی که به سبب جایگاهش نزد خداوند می توان با توسل به او گره ها از مشکلات را باز کرد. به تعبیر دیگر حضرت عباس(ع) کرامات فراوان دارد. طبیعی است که یک چنین جایگاهی صرفاً به خاطر جانبازی بزرگ حضرت عباس(ع) در کربلا حاصل نشده است. چرا که خیلی افراد دیگری در کربلا بودند که برای امامشان جانفشانی و ایثار کردند. از جمله سه برادر دیگر حضرت عباس(ع)؛ اما اینکه حضرت چنین جایگاه ویژه ای یافته است به سبب دارا بودن خصایص و فضیلت هایش در دوران زندگی بوده است.»

این کارشناس تاریخ اسلام افزود: «قطعاً حضرت ابوالفضل(ع) در دوران زندگی خود مانند پدر خویش به گره گشایی در کار دیگران و رفع مشکلات و حوائج مردم می پرداخته است که خداوند برای آن حضرت این وجه عظیم را پس از شهادتش تا دنیا دنیاست قائل شده که هر کس دست نیاز به سوی درگاه الهی با وسیله قرار دادن حضرت عباس(ع) دراز کند ناامید باز نخواهد گشت.»

حضرت ابوالفضل(ع)؛ بنده شایسته خداوند

رجبی دوانی با اشاره به لقبی که امام صادق(ع) با عنوان عبدصالح یعنی بنده شایسته خداوند به حضرت ابوالفضل می دهند، گفت: «حضرت عباس(ع) به سبب عظمت شخصیت و زندگی سالم و الهی که مورد نظر و خرسندی ذات اقدس الهی است به چنان جایگاهی می رسد که در زیارت ماثوره از امام صادق(ع) آن حضرت را عبد صالح خداوند می خوانند. امام صادق(ع) در آغاز زیارت حضرت عباس(ع) او را این چنین مورد خطاب قرار می دهند: «السلام علیک ایها العبد الصالح» سلام بر تو ای بنده شایسته خدا. می دانیم بالاترین مقام برای اولیای الهی آن است که به مقام عبودیت و بندگی خدا نائل شوند. حضرت عباس(ع) نیز از زبان امام معصوم و حجت بزرگ خداوند؛ عبدصالح تلقی شدند. این موضوع نشان دهنده این است که حضرت عباس(ع) در تمام دوران زندگی خود به گونه ای عمل کرده است که از منظر امام؛ او فردی است شایسته مقامی که انبیا و اولیای برجسته الهی برای او قائل شدند.»

القابی که حضرت عباس به آنها شناخته می شوند

قمر بنی هاشم: بهره مندی بسیار عباس از جمال و جلال و سیمای سپید و زیبا و سیرت سبز و نورانی، زمینه ساز این لقب است.

باب الحوائج: کریمی از دودمان کریمان که چون حاجتمندی سوی او روی کند، خواسته هایش را برآورده می سازد.

طیار: بیانگر مقام و عظمت حضرت عباس(ع) در فضای عالم قدس و بهشت جاودان است.

الشهید: شهادت، که نشان نمایان ابوالفضل(ع) است و در چهره حیات او درخشندگی بسیار دارد، زمینه ساز این لقب است.

سقا: دلاوری عباس در صحنه های حیرت آور آبرسانی به تشنگان، سبب این لقب شد.

عبد صالح: لقبی که حضرت صادق(ع) در زیارت عموی گرانقدرش بدان اشاره دارد.

سپه سالار: صاحب لواء یا سپه سالار لقب بزرگترین شخصیت نظامی است و عباس در روز عاشورا این لقب را از آن خود ساخت.

پرچمدار و علمدار: یادآور دلاوی و حفظ لشکر در برابر دشمن است. علمداری عباس(ع) این لقب را برایش به ارمغان آورد.

ابوقربه (صاحب مشك)، عمید (یاور دین خدا)، سفیر (نماینده حجت خدا)، صابر (شکیبا)، محتسب (به حساب خدا گذارنده تلاش ها)، مواسی (جانباز و مدافع حق)، مستعجل (تلاشگری مهربان در برآوردن حاجات دیگران) و ... از دیگر لقب های حضرت ابوالفضل العباس(ع) است.